

XỬ LÝ KỶ LUẬT ĐỐI VỚI XỬ LÝ VI PHẠM HÀNH CHÍNH

ThS. Đặng Thị Duy Tu^()*

Trong điều kiện xã hội với hoạt động quản lý nhà nước ngày càng mở rộng, vi phạm hành chính ngày càng phức tạp thì công tác xử lý vi phạm hành chính phải nghiêm minh hơn. Tuy nhiên, khi chính cơ quan nhà nước, cá nhân có thẩm quyền xử lý vi phạm hành chính có hành vi vi phạm pháp luật đã và đang trở thành vấn đề nghiêm trọng. Bên cạnh Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012, hiện nay Nghị định số 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính” được ban hành và có hiệu lực góp phần giải quyết vấn đề này của quản lý nhà nước.

1. Các yêu cầu trong xử lý vi phạm hành chính

Vi phạm hành chính là hành vi có lỗi do cá nhân, tổ chức thực hiện, vi phạm quy định của pháp luật về quản lý nhà nước mà không phải là tội phạm và theo quy định của pháp luật phải bị xử phạt vi phạm hành chính. Vi phạm hành chính hiểu một cách chung nhất là vi phạm những quy tắc quản lý nhà nước. Do vậy, để bảo đảm hiệu lực và hiệu quả quản lý nhà nước, trong công tác xử lý vi phạm hành chính phải bảo đảm những yêu cầu sau:

- Vi phạm hành chính phải không là tội phạm. Tính chất và mức độ của các loại vi phạm pháp luật là khác nhau, cho nên chịu trách nhiệm pháp lý khác nhau; trong đó vi phạm pháp luật hình sự với bản chất hành vi nguy hiểm không thể chỉ bị xử lý vi phạm hành chính. Một trong các nội dung trong kiểm tra việc thi hành pháp luật xử lý vi phạm hành chính là “số vụ chuyển cơ quan tố tụng để truy cứu trách nhiệm hình sự; số vụ việc cơ quan tố tụng chuyển để xử phạt vi phạm hành chính”¹. Chính vì vậy “Giữ lại vụ vi phạm có dấu hiệu tội phạm để xử lý vi phạm hành chính”² là hành vi bị nghiêm cấm trong xử lý vi phạm hành chính.

^(*) Phó Trưởng Khoa Luật, Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh

¹ Điểm a khoản 1 Điều 11 Nghị định 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.

² Khoản 1 Điều 12 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012.

- Vi phạm hành chính phải được phát hiện và ngăn chặn kịp thời, phải bị xử lý nghiêm minh. Theo đó, việc “Không xử phạt vi phạm hành chính, không áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả hoặc không áp dụng biện pháp xử lý hành chính”; “Xử phạt vi phạm hành chính, áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả hoặc áp dụng các biện pháp xử lý hành chính không kịp thời, không nghiêm minh, không đúng thẩm quyền, thủ tục, đối tượng”; “Áp dụng hình thức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả không đúng, không đầy đủ đối với hành vi vi phạm hành chính”³ đều là những hành vi bị nghiêm cấm trong xử lý vi phạm hành chính.

- Xử lý vi phạm hành chính phải đúng thẩm quyền và bảo đảm trách nhiệm. Do đó, các hành vi liên quan đến nhiệm vụ, quyền hạn xử lý vi phạm hành chính bị nghiêm cấm như: “Lợi dụng chức vụ, quyền hạn để sách nhiễu, đòi, nhận tiền, tài sản của người vi phạm; dung túng, bao che, hạn chế quyền của người vi phạm hành chính khi xử phạt vi phạm hành chính hoặc áp dụng biện pháp xử lý hành chính”; “Ban hành trái thẩm quyền văn bản quy định về hành vi vi phạm hành chính, thẩm quyền, hình thức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả đối với từng hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước và biện pháp xử lý hành chính”; “Can thiệp trái pháp luật vào việc xử lý vi phạm hành chính”; “Kéo dài thời hạn áp dụng biện pháp xử lý hành chính”; “Giả mạo, làm sai lệch hồ sơ xử phạt vi phạm hành chính, hồ sơ áp dụng biện pháp xử lý hành chính”; “Sử dụng tiền thu được từ tiền nộp phạt vi phạm hành chính, tiền nộp do chậm thi hành quyết định xử phạt tiền, tiền bán, thanh lý tang vật, phương tiện vi phạm hành chính bị tịch thu và các khoản tiền khác thu được từ xử phạt vi phạm hành chính trái quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước”; “Xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm của người bị xử phạt vi phạm hành chính, người bị áp dụng biện pháp xử lý hành chính, người bị áp dụng biện pháp ngăn chặn và bảo đảm xử lý vi phạm hành chính, người bị áp dụng các biện pháp cưỡng chế thi hành quyết định xử lý vi phạm hành chính”; “Chống đối, trốn tránh, trì hoãn hoặc cản trở chấp hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính, quyết định áp dụng biện pháp ngăn chặn

³ Khoản 4, 5, 6 Điều 12 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012.

và bảo đảm xử lý vi phạm hành chính, quyết định cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính, quyết định áp dụng biện pháp xử lý hành chính”⁴.

2. Xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính

Trong xử lý vi phạm hành chính nếu không bảo đảm những yêu cầu mang tính nguyên tắc nêu trên thì bị xử lý kỷ luật. Nghị định số 19/2020/NĐ-CP quy định các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính và các hình thức xử lý kỷ luật được xác lập đối với chủ thể vi phạm pháp luật về xử lý vi phạm hành chính: cán bộ, công chức, viên chức.

- *Khiển trách*

Đối với cán bộ, công chức, hình thức kỷ luật khiển trách áp dụng khi những người này có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Xử phạt vi phạm hành chính, áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả hoặc áp dụng các biện pháp xử lý hành chính không kịp thời, không nghiêm minh, không đúng thẩm quyền, thủ tục, đối tượng theo quy định pháp luật; Không theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc chấp hành quyết định xử phạt của cá nhân, tổ chức bị xử phạt; việc thi hành biện pháp khắc phục hậu quả do cá nhân, tổ chức thực hiện; Tiết lộ thông tin, tài liệu về kết luận kiểm tra khi chưa có kết luận chính thức; Thực hiện không đầy đủ, chính xác kết luận kiểm tra.

Đối với viên chức, hình thức kỷ luật khiển trách áp dụng khi người này có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Tiết lộ thông tin, tài liệu về kết luận kiểm tra khi chưa có kết luận chính thức; Thực hiện không đầy đủ, chính xác kết luận kiểm tra; Không giải quyết hoặc giải quyết không kịp thời khiếu nại, tố cáo trong xử lý vi phạm hành chính.⁵

- *Cảnh cáo*

Đối với cán bộ, hình thức kỷ luật cảnh cáo áp dụng khi người này có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Không xử phạt vi phạm hành chính, không áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả hoặc không áp dụng biện pháp xử lý hành chính đối với người vi phạm

⁴ Khoản 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12 Điều 12 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012.

⁵ Điều 24 Nghị định 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.

theo quy định pháp luật; Áp dụng hình thức xử phạt, mức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả không đúng, không đầy đủ đối với hành vi vi phạm hành chính; Kéo dài thời hạn áp dụng biện pháp xử lý hành chính; Can thiệp trái pháp luật vào việc xử lý vi phạm hành chính; Can thiệp trái pháp luật vào hoạt động kiểm tra, lợi dụng ảnh hưởng của mình tác động đến người làm nhiệm vụ kiểm tra; Cung cấp thông tin, tài liệu không chính xác, thiếu trung thực liên quan đến nội dung kiểm tra; Thiếu trách nhiệm trong việc chỉ đạo thực hiện kết luận kiểm tra.

Đối với công chức, hình thức kỷ luật cảnh cáo áp dụng khi người này có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Không xử phạt vi phạm hành chính, không áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả hoặc không áp dụng biện pháp xử lý hành chính đối với người vi phạm theo quy định pháp luật; Kéo dài thời hạn áp dụng biện pháp xử lý hành chính; Can thiệp trái pháp luật vào việc xử lý vi phạm hành chính; Can thiệp trái pháp luật vào hoạt động kiểm tra, lợi dụng ảnh hưởng của mình tác động đến người làm nhiệm vụ kiểm tra; Cung cấp thông tin, tài liệu không chính xác, thiếu trung thực liên quan đến nội dung kiểm tra; Không thực hiện kết luận kiểm tra. Hình thức kỷ luật cảnh cáo áp dụng đối với công chức giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý có hành vi thiếu trách nhiệm trong việc chỉ đạo thực hiện kết luận kiểm tra.

Đối với viên chức, hình thức kỷ luật cảnh cáo áp dụng khi người này có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Can thiệp trái pháp luật vào việc xử lý vi phạm hành chính; Can thiệp trái pháp luật vào hoạt động kiểm tra, lợi dụng ảnh hưởng của mình tác động đến người làm nhiệm vụ kiểm tra; Cung cấp thông tin, tài liệu không chính xác, thiếu trung thực liên quan đến nội dung kiểm tra; Không thực hiện kết luận kiểm tra; Sử dụng tiền thu được từ tiền nộp phạt vi phạm hành chính, tiền nộp do chậm thi hành quyết định xử phạt tiền, tiền bán, thanh lý tang vật, phương tiện vi phạm hành chính bị tịch thu và các khoản tiền khác thu được từ xử phạt vi phạm hành chính trái quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước. Hình thức kỷ luật cảnh cáo áp

dụng đối với viên chức quản lý có hành vi thiếu trách nhiệm trong việc chỉ đạo thực hiện kết luận kiểm tra.⁶

- Hạ bậc lương

Đối với công chức, hình thức kỷ luật hạ bậc lương áp dụng đối với công chức không giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý có hành vi sử dụng tiền thu được từ tiền nộp phạt vi phạm hành chính, tiền nộp do chậm thi hành quyết định xử phạt tiền, tiền bán, thanh lý tang vật, phương tiện vi phạm hành chính bị tịch thu và các khoản tiền khác thu được từ xử phạt vi phạm hành chính trái quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước.⁷

- Giáng chức

Đối với công chức giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý, hình thức kỷ luật giáng chức áp dụng khi công chức đó có hành vi không thực hiện kết luận kiểm tra.⁸

- Cách chức

Đối với cán bộ, hình thức kỷ luật cách chức áp dụng khi người này có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Giữ lại vụ vi phạm có dấu hiệu tội phạm để xử lý vi phạm hành chính; Sử dụng tiền thu được từ tiền nộp phạt vi phạm hành chính, tiền nộp do chậm thi hành quyết định xử phạt tiền, tiền bán, thanh lý tang vật, phương tiện vi phạm hành chính bị tịch thu và các khoản tiền khác thu được từ xử phạt vi phạm hành chính trái quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước; Giả mạo, làm sai lệch hồ sơ xử phạt vi phạm hành chính, hồ sơ áp dụng biện pháp xử lý hành chính; Chống đối, cản trở người làm nhiệm vụ kiểm tra, đe dọa, trù dập người cung cấp thông tin, tài liệu cho cơ quan kiểm tra, đoàn kiểm tra, gây khó khăn cho hoạt động kiểm tra; Ban hành trái thẩm quyền văn bản quy định về hành vi vi phạm hành chính; về thẩm quyền, thủ tục, hình thức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả đối với từng hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước và biện pháp xử lý

⁶ Điều 25 Nghị định 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.

⁷ Điều 26 Nghị định 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.

⁸ Điều 27 Nghị định 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.

hành chính; Không thực hiện kết luận kiểm tra; Lợi dụng chức vụ, quyền hạn để sách nhiễu, đòi, nhận tiền, tài sản của người vi phạm; dung túng, bao che, hạn chế quyền của người vi phạm hành chính khi xử lý vi phạm hành chính.

Đối với công chức giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý, hình thức kỷ luật cách chức áp dụng khi công chức đó có hành vi ban hành trái thẩm quyền văn bản quy định về hành vi vi phạm hành chính, thẩm quyền, hình thức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả đối với từng hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước và biện pháp xử lý hành chính.

Đối với viên chức giữ chức vụ quản lý, hình thức kỷ luật cách chức áp dụng khi viên chức đó có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Ban hành trái thẩm quyền văn bản quy định về hành vi vi phạm hành chính; về thẩm quyền, thủ tục, hình thức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả đối với từng hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước và biện pháp xử lý hành chính; Không thực hiện kết luận kiểm tra.⁹

- Buộc thôi việc

Đối với công chức, viên chức, hình thức kỷ luật buộc thôi việc áp dụng khi những người này có một trong các hành vi vi phạm trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính sau đây: Giữ lại vụ vi phạm có dấu hiệu tội phạm để xử lý vi phạm hành chính; Giả mạo, làm sai lệch hồ sơ xử phạt vi phạm hành chính, hồ sơ áp dụng biện pháp xử lý hành chính; Chống đối, cản trở người làm nhiệm vụ kiểm tra, đe dọa, trù dập người cung cấp thông tin, tài liệu cho cơ quan kiểm tra, đoàn kiểm tra, gây khó khăn cho hoạt động kiểm tra; Lợi dụng chức vụ, quyền hạn để sách nhiễu, đòi, nhận tiền, tài sản của người vi phạm; dung túng, bao che, hạn chế quyền của người vi phạm hành chính khi xử lý vi phạm hành chính.¹⁰

⁹ Điều 28 Nghị định 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.

¹⁰ Điều 29 Nghị định 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.

Kết luận

Xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính nhằm mục đích tăng cường kỷ luật, kỷ cương hành chính, bảo đảm hiệu lực, hiệu quả thực thi pháp luật về xử lý vi phạm hành chính nói riêng và quản lý nhà nước nói chung. Ở góc nhìn rộng hơn, điều này góp phần tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa, góp phần hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

1. Luật Cán bộ, công chức năm 2008.
2. Luật Viên chức năm 2010.
3. Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Cán bộ, Công chức và Luật Viên chức năm 2019.
4. Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012.
5. Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017).
6. Nghị định số 19/2020/NĐ-CP ngày 12/02/2020 của Chính phủ về “Kiểm tra, xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính”.
7. <http://noichinh.vn/hoi-dap-phap-luat/202002/hinh-thuc-ky-luat-trong-thi-hanh-phap-luat-ve-xu-ly-vi-pham-hanh-chinh-307640/>